

TAG UWCH

1300N40-1

Z22-1300N40-1

DYDD MAWRTH, 21 MEHEFIN 2022 – PRYNHAWN

MATHEMATEG – U2 uned 4

MATHEMATEG GYMHWYSOL B

1 awr 45 munud

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Yn ogystal â'r papur arholiad hwn, bydd angen:

- llyfryn ateb 16 tudalen CBAC (pinc);
- Llyfryn Fformiwlâu;
- cyfrifiannell;
- tablau ystadegol (Cyhoeddiadau RND/CBAC).

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Defnyddiwch inc neu feiro du. Peidiwch â defnyddio beiro gel na hylif cywiro. Gallwch chi ddefnyddio pensil ar gyfer graffiau a diagramau yn unig.

Atebwch **bob** cwestiwn.

Ysgrifennwch eich atebion yn y llyfryn ateb sy'n cael ei roi i chi, gan ddilyn y cyfarwyddiadau ar dudalen flaen y llyfryn ateb.

Defnyddiwch ddwy ochr y papur. Ysgrifennwch o fewn rhannau gwyn y llyfryn yn unig.

Ysgrifennwch rif y cwestiwn yn y ddau flwch yn yr ymyl chwith ar ddechrau pob ateb, er enghraifft

0	1

. Ysgrifennwch yr is-adrannau, e.e. **a**, **b** ac **c**, o fewn rhannau gwyn y llyfryn.

Gadewch o leiaf dwy linell yn wag rhwng pob ateb.

Cymerwch g fel 9.8 ms^{-2} .

Rhaid dangos gwaith cyfrifo digonol er mwyn egluro'r dull **mathemategol** sy'n cael ei ddefnyddio.

Mae'n bosibl na fydd atebion heb waith cyfrifo yn derbyn marciau llawn.

Os nad yw'r lefel o fanwl gywirdeb yn cael ei nodi yn y cwestiwn, dylech chi dalgrynnu atebion yn briodol.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

80 yw'r marc uchaf ar gyfer y papur hwn.

Mae nifer y marciau wedi'i nodi mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.

Cofiwch fod angen Cymraeg da a chyflwyniad trefnus yn eich atebion.

Nodyn atgoffa: Rhaid dangos gwaith cyfrifo digonol er mwyn egluro'r dull **mathemategol** sy'n cael ei ddefnyddio.

Adran A: Ystadegaeth

0 1 Mae proses gyfsweld (*interview*) yn cynnwys tri cham dewis. Mae'r cam cyntaf yn cynnwys cwblhau prawf tueddfryd (*aptitude*). Mae'r sgorau yn y prawf tueddfryd ar raddfa ddi-dor ac wedi'u dosrannu'n normal gyda'r cymedr 66 a'r gwyriad safonol 14. Mae ymgeiswyr sy'n cael y 5% uchaf o'r sgorau yn y prawf tueddfryd yn symud ymlaen yn syth i'r trydydd cam yn y broses gyfsweld. Dydy ymgeiswyr sy'n cael y 5% isaf o'r sgorau yn y prawf tueddfryd ddim yn symud ymlaen ymhellach yn y broses gyfsweld.

Mae Ffion yn symud ymlaen i'r ail gam yn y broses gyfsweld. Darganfyddwch amrediad y sgorau posibl gafodd Ffion yn y prawf tueddfryd. [3]

0 2 Mae'n bosibl categoreiddio diffygion system (*system faults*) sy'n digwydd mewn math penodol o awyren fel un o dair ffordd gydanghynhwysol (*mutually exclusive*), sef cwnpawd (digwyddiad C), geirosgopig (digwyddiad G) neu lywio (*navigational*) (digwyddiad N).

Mae rhywun wedi nodi'r canlynol: pan mae diffyg yn digwydd, mae $P(C) = 0.4$, $P(G) = 0.35$ a $P(N) = 0.25$.

Pan mae diffyg yn digwydd, mae caban y peilot (*cockpit*) yn dangos un o dri chod diffyg $F1$, $F2$ neu $F3$.

Rydych chi'n cael gwybod bod:

$P(F1 C) = 0.70$	$P(F1 G) = 0.30$	$P(F1 N) = 0.00$
$P(F2 C) = 0.20$	$P(F2 G) = 0.05$	$P(F2 N) = 0.85$
$P(F3 C) = 0.10$	$P(F3 G) = 0.65$	$P(F3 N) = 0.15$

Mae caban y peilot yn dangos cod diffyg. Cyfrifwch y tebygolrwydd bod

- a) yr awyren hon yn dangos y cod diffyg $F1$, [2]
- b) gan yr awyren hon ddwyffyg cwnpawd, o wybod ei bod yn dangos y cod diffyg $F1$, [2]
- c) gan yr awyren hon ddwyffyg geirosgopig, o wybod nad yw'n dangos y cod diffyg $F2$. [4]

0 3

Mae petryalau sydd â'r perimedr 40 cm yn cael eu cynhyrchu ar hap. Mae hyd yr ochr fyrraf X , mewn cm, wedi'i ddosrannu'n unffurf (*uniformly*) ar draws holl werthoedd posibl X .

- a) Nodwch gymedr ac amrywiant X . [3]
- b) Darganfyddwch y tebygolrwydd bod arwynebedd petryal yn fwy na 96 cm^2 . [5]

0 4

Mewn efelychydd gyrru (*driving simulator*), mae'n bosibl modelu'r pellterau stopio, mewn metrau, ar gyfer ceir sy'n teithio ar 20 mya (*mph*) a 30 mya gan ddosraniadau normal, gyda'r cymedrau a'r gwyradau safonol sydd yn y tabl isod.

Teithio ar	Pellter stopio (metrau)	
	Cymedr	Gwriad safonol
20 mya	12	3.5
30 mya	23	3.8

- a) Cyfrifwch y tebygolrwydd bod car sy'n teithio ar 30 mya yn gallu stopio o fewn 30 metr. [2]
- b) Tybiwch fod rhwystr (*obstacle*) yn ymddangos yn sydyn 20 metr i ffwrdd. Mae Dafydd yn dweud eich bod 50 gwaith mor debygol o wrthdaro â'r rhwystr wrth deithio ar 30 mya o gymharu â 20 mya. Gwiriwch (*check*) a yw Dafydd yn gywir. [4]

Mae ymgyrchydd dros gadw'r terfyn cyflymder (*speed limit*) ar 30 mya yn hytrach na'i ostwng i 20 mya mewn ardaloedd adeiledig (*built-up*) yn dweud bod pellterau stopio yn llai na'r rheini sy'n cael eu nodi uchod. Mae e'n cymryd hapsampl o 40 o fyfyrwyr prifysgol blwyddyn gyntaf ac yn darganfod mai 21.5 metr yw eu pellter stopio cymedrig ar 30 mya.

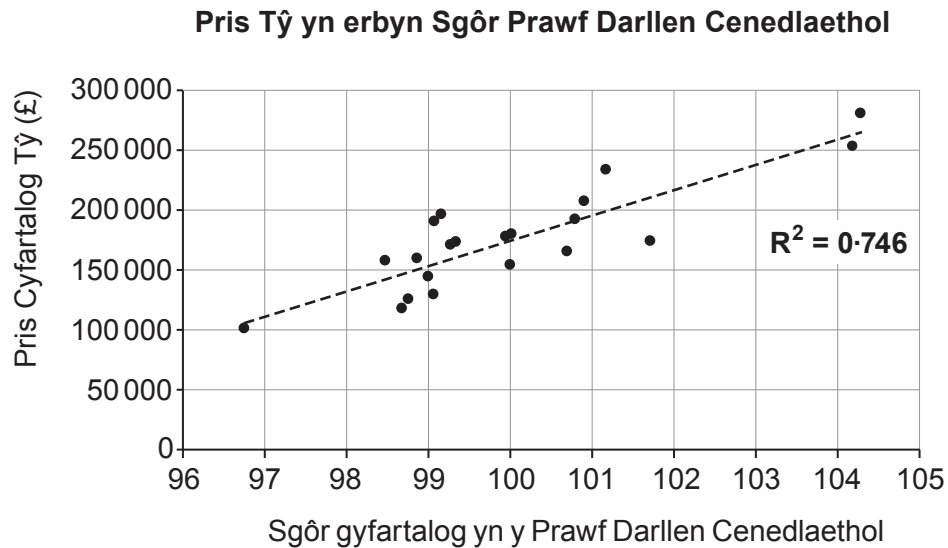
- c) Profwch (*test*) yr hyn mae'r ymgyrchydd yn ei ddweud ar y lefel 1% o arwyddocâd. [6]
- ch) Nodwch gyfyngiad (*limitation*) ar y prawf hwn sy'n creu amheuaeth ynghylch y casgliad rydych chi wedi ei gyrraedd yn rhan (c). [1]

TROWCH Y DUDALEN

0 5

Mae ystadegydd y llywodraeth eisiau ymchwilio i weld a oes cydberthyniad (*correlation*) positif rhwng y newidynnau *Sgôr gyfartalog yn y Prawf Darllen Cenedlaethol* a *Pris Cyfartalog Tŷ*. Mae hi'n casglu data am hapsampl o 21 rhanbarth yng Nghymru.

- a) Cynhaliwch brawf arwyddocâd 5% ar gyfer cydberthyniad rhwng y ddau newidyn, gan ddefnyddio'r allbwn cyfrifiadur isod. [5]

Ar ôl gweld yr allbwn hwn, mae golygydd papur newydd yn dechrau'r dudalen flaen â'r pennawd,

“Prynwch dŷ mwy drud i wella gallu darllen eich plant!”

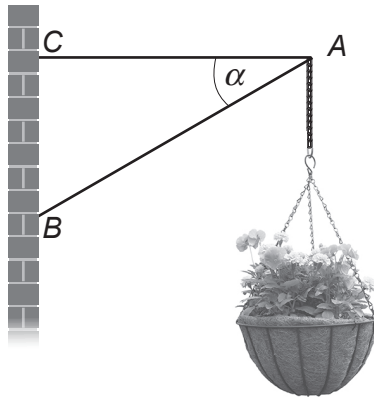
- b) Trafodwch a yw'r data yn cefnogi'r pennawd. [2]
- c) Rhowch esboniad gwahanol posibl am y cydberthyniad hwn. [1]

TUDALEN WAG

TROWCH Y DUDALEN

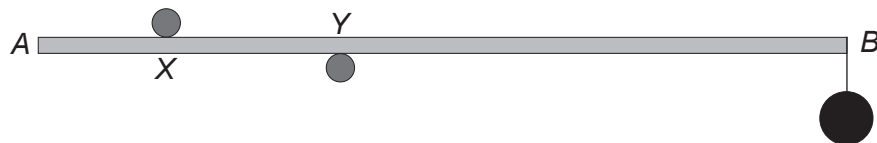
Adran B: Hafaliadau Differol a Mecaneg

- 0 6** Mae'r diagram yn dangos basged grog sydd ynghlwm, yn y pwynt A, wrth ddwy rod ysgafn AB ac AC. Mae'r rhoden AC yn llorweddol ac mae'r rhoden AB wedi'i goleddu ar ongl α i'r llorweddol, lle mae $\tan \alpha = \frac{3}{4}$.

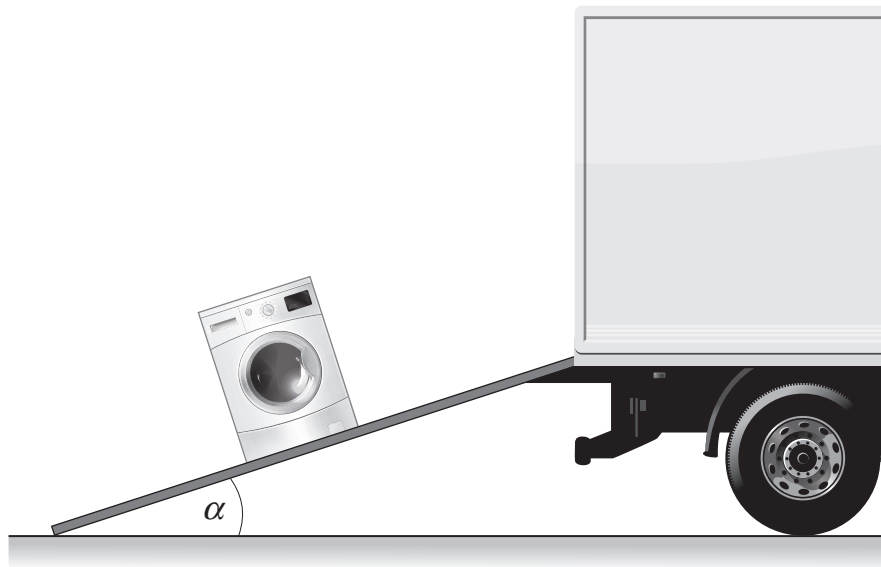
O wybod mai 3.6 kg yw màs y fased grog, cyfrifwch y gwrthiad (*thrust*) yn y rhoden AB a'r tyniant (tensiwn) yn y rhoden AC. [5]

- 0 7** Mae'r diagram isod yn dangos rhoden unfurf AB, sydd â'r hyd 2.4 m a'r màs 5 kg. Mae'r rhoden yn cael ei chynnal yn llorweddol mewn ecwilibriwm drwy gyfrwng dau beg bach, silindrog, sefydlog, llyfn yn y pwyntiau X ac Y ar y rhoden. Hyd AX yw 0.4 m a hyd XY yw 0.5 m. Mae gwrthrych, màs 11 kg, ynghlwm wrth y rhoden yn y pwynt B. Mae'r grym sy'n cael ei weithredu ar y rhoden gan bob un o'r pegiau yn fertigol.

- a) Darganfyddwch beth yw maint pob un o'r grymoedd sy'n cael eu gweithredu ar y rhoden gan y pegiau yn y pwyntiau X ac Y. Rhowch eich atebion yn nhermau g . [7]
- b) Mae gwrthrych ychwanegol, màs M kg, ynghlwm wrth y pwynt A fel bod y rhoden ar fin troi o amgylch Y. Cyfrifwch werth M . [3]

0	8

Mae'r diagram yn dangos ramp sy'n cael ei ddefnyddio i lwytho peiriant golchi, mäs 90 kg, i mewn i lori.

Mae'n bosibl modelu'r peiriant golchi fel gronyn a'r ramp fel plân garw wedi'i oleddu ar ongl α i'r llorweddol. Y cyfernod ffrithiant rhwng y plân a'r peiriant golchi yw $\frac{2}{9}$.

- a) Tybiwch fod y ramp wedi'i osod fel bod $\alpha = 10^\circ$ a bod rhaff ynghlwm wrth y peiriant golchi. Pan mae'r rhaff yn cael ei thynnu â grym cyson o 380 N yn baralel i linell goled mwyaf y ramp, mae'r peiriant golchi yn symud i fyny'r ramp. Cyfrifwch gyflymiad y peiriant golchi. [5]
- b) Tybiwch yn lle hynny, a heb y rhaff, fod y peiriant golchi'n ddisymud (*at rest*) ar y ramp. Cyfrifwch werth mwyaf posibl α . [3]

TROWCH Y DUDALEN

0 9

Mae Megan eisiau gwneud ciwbiau iâ. Mae hi'n llenwi hambwrdd (*tray*) plastig ar gyfer ciwbiau iâ â dŵr sydd â'r tymheredd 10°C . Yna, mae hi'n ei roi yn syth yn y rhewgell. Mae'r tymheredd y tu mewn i'r rhewgell yn aros yn gyson ar -18°C . Mae tymheredd y dŵr ar amser t awr ar ôl cael ei roi yn y rhewgell wedi'i ddynodi gan $\theta^{\circ}\text{C}$. Ar gyfer senario Megan, mae deddf oeri Newton yn dweud bod cyfradd lleihau θ mewn cyfrannedd union â (*directly proportional to*) y gwahaniaeth rhwng tymheredd y dŵr a'r tymheredd y tu mewn i'r rhewgell.

- a) Gan ddefnyddio k fel y cysonyn cyfrannol (*constant of proportionality*), lle mae k yn bositif, ysgrifennwch hafaliad differol sy'n cael ei fodloni gan θ . [1]

- b) Dangoswch, ar gyfer $\theta > -18$, fod

$$kt = \ln\left(\frac{28}{\theta + 18}\right). \quad [4]$$

- c) O wybod mai 6°C yw tymheredd y dŵr yn yr hambwrdd ar ôl 1 awr, darganfyddwch gyfanswm yr amser mae angen i Megan aros er mwyn i dymheredd y dŵr gyrraedd -5°C . Rhowch eich ateb i'r awr agosaf. [3]

1 0

Mae chwaraewr golff yn taro pêl tuag at faner F , o bwynt O , â'r cyflymder cychwynnol 35 ms^{-1} , ar ongl θ uwchben y llorweddol. Yn ystod ei hediad (*flight*), fector safle'r bêl golff mewn perthynas ag O yw $(x\mathbf{i} + y\mathbf{j})$ metr, lle mae'r fector uned $\mathbf{i}$ yn llorweddol a'r fector uned $\mathbf{j}$ yn fertigol.

- a) Dangoswch fod hafaliad taflwybr (*trajectory*) y bêl, yn ystod yr hediad, wedi'i roi gan

$$y = x \tan \theta - \frac{x^2}{250}(1 + \tan^2 \theta). \quad [4]$$

- b) Mae'r bêl prin yn clirio top coeden. Fector safle top y goeden yw $(100\mathbf{i} + 20\mathbf{j})\text{ m}$ a fector safle gwaelod (*base*) y faner yw $(130\mathbf{i})\text{ m}$.

- i) Darganfyddwch ddau werth posibl $\tan \theta$.
 ii) O wybod bod y bêl yn glanio cyn cyrraedd y faner F , darganfyddwch bellter lleiaf posibl y bêl o waelod y faner pan mae'n taro'r ddaear y tro cyntaf. [5]

DIWEDD Y PAPUR